

Gyulafehérvár, 1907. május 1.

Hálával telik meg szívünk a Gondviselés iránt, ajkaink imádságra nyílnak, hogy nagy időkben élünk s részesei vagyunk bő áldások hosszú folyamának, mely tíz éve járja termékenyítő vizével Erdély mezeit.

Tíz esztendő! Még életszaknak is kevés, hát a történelmi korok tábláján minő parányi szám! Nekünk azonban sokat, egész történelmet jelent. Új idők járnak fejük felett, a légköri áramok irányt cseréltek, megváltozott a szellemi klíma, a lelki világ új geológiai átalakulásokat mutat, az erkölcsi rend, az életfelfogás új rétegei halmozódnak egymás felé. — A megújulás meleg légárama életet fakaszt mindenki benn. — Nazianzi szent Gergely látnoki szavaival élve, — a régiek elhantolódtak, a világ új mezbe öltözik.

S aki kezdeményezője volt ennyi átalakulásnak, jegecesedési pontja erkölcsi életrendünk új formációinak, s a közszellem kicserélődésének lelke, megindítója. — az nem más, mint egy ősi nemzetség életerős hajtása, a magyar püspöki kar díszje, a papi élet büszkesége, *Majláth G. Károly gróf*, erdélyi püspök, kegyelmes főpásztorunk.

Az érzelmeknek ismeretlen mélységeit kellene feltárunk, a szokások leggazdagabb bányáit feltalálnunk, hogy csak megközelítőleg rajzolhassuk meg jellemét. Ha azt mondjuk róla, hogy Krisztus ügyének konfesszora, a győzelembe vett hit fanatizmusával, ha azt mondjuk, hogy a papi hivatásnak, a lelkek szeretetének rabja egész a kimerülésig, — akkor sem mondtunk sokat, mert szent Jeromos szerint: *vincitur sermo rei magnitudine*.

Páratlan anyai szeretet, anyai, komoly fegyelmezés fonja át gyermekéveit; puritán, vallásos, családi tüzhely melege érleli akaraterejét a jövő hivatáshoz. Ifjú lelkét megrázzák a 70-es—80-as évek vallásellenes mozgalmi, melyek kemény csapásokat mérnek az egyház fejére a liberális sajtóban, szabadkőműves gyűléseken, de főleg a parlamentben.

Palmasub pondere crescit. Látva, mint nyesik, török, szakgatják darabokra mindenfelől az ősi szent hagyományokat, látva, hogy a Tisza-féle keresztény-zsidó házassági törvényjavaslat csak kezdete a katolicizmus egén gyűlemlő vészterhes fellegeknek, — megérlelődött lelkében a gondolat, hogy papi pályán támogassa az egyház igazáért küzdők táborát. Az országrendítő, borzalmas családi katasztrófa után felveszi a papi ruhát. Sorsa ezzel megpecsétlődik. Küzdelmes életét odaláncolja örökre a kereszt tövéhez.

A nagy Símort nem esalta meg reménye; a fiatal pazmanita hivatásának munkálásába annyira beleöntötte testi és lelki erőinek legjavát, hogy a felszentelésekor könnyen olvasta le homlokáról a kulturharcos német püspökök jelszavát: *frangi, sed non flecti*.

Az egyházpolitikai küzdelmek erejét kipróbálják, jellemét megacélozzák. Kitént, hogy vezetőszerere hivatott egyén, ki az egyház javai felett per centekre nem alkuszik.

Tevékenysége már a pálya kezdetén állandó irányú medret ásott magának. Látván, hogy lelkendezés, szóverde-sés, reprezentációk nem emelhetnek gátat a romboló áradatnak, elkezdte legelől, — egyesekben alapozni meg az Isten országát; elkezdte a lélekmentést, a lelkek gondozását, de úgy, hogy akinek egyszer lelkéhez férközhetett, tanácsadója, mentora maradjon annak a késő korig.

Szalézi szent Ferenc életével lépett a nagyvilágba: adj csak lelkeket, a többi aztán mind neked hagyom. S hogy célhoz jusson, nem tör magat új eszközök, új módszerek kigondolásán, mert jól tudja, hogy az egyháznak régi, kipróbált intézményei életerőre nézve kifogyhatatlanok, s csupán csak nagy emberekre van szükség, kik napvilágra hozzák azoknak áldásait. Hiába, — úgy volt s úgy is lesz mindig: *gyónószékek és oltárok körül kanyarog a világreformok útja*.

Igy jött közénk tíz év előtt püspöki hatalommal a kegyelmek magvetőjeként. Jöttét megelőzte hirve, mert mielőtt birtokába vette volna Erdélyt, egy országot töltött be papi érényeinek csodálata.

A püspöki hatalom nem akkor volt nagy, mikor császári palást, törvénykönyv, szuronyerdő támogatta, mikor a világi hatalom árnyékában pihent, hanem akkor, mikor az apostolokban világtérítő útra indult, mikor a katakombák útvesztőiben hordta a mártíromság palmaágát, mikor a szelidebb erkölcsök igájába hajtotta a barbár népeket, mikor nekiszegte mellét az állami túlkapások fegyverének s felfogta a türelem pajzsával a napoleoni ütéseket. Épen ilyen nagy jelentőségű az ma is, mikor magára hagyva, törvények védelme, államfők támogatása híján folytatja az önvédelmi harcot fél kezével, másikkal meg visszateregetti a hit szelid éghajlata alá az új kor megkeresztelt pogányait.

Tudta jól azt ország-világ, hogy amikor a komáromi adminisztrátor vállaira veszi a tövises, apostoli pálya keresztjét, nem támaszkodik másra, mint a kegyelemre s hitének lángpallosára. S ime tíz év igazolja ezt napnál fényesebben. Borromej szent Károly ihletésével folytat egész országrészre szóló példátlan pásztorációt. Vigasztaló ajka, segítő jobbja elér a kórházakban szenvedők párnáihoz, a mindenkitől elhagyott koldustanyákra; meghallják keresztény életre hívó intelmeit távol, közelben urak, világi méltóságok, s egy hitbuzgó ifjú nemzedék nő fel észrevétlenül védőszárnyai alatt. Szakadatlanul fárad, dolgozik csak azért, hogy a szenvedő Krisztusfejet, az *E c c e h o m o t*-t felváltsa mielőtt a husvétii győzelmes Istenember-arc.

Kérékvágásából ki nem zökkenti semmi; dicséret, elismerés terveit nem siettet, gáncs, félreismerés szándékolt útjában nem tartóztatja fel. Családi kötelek tevékenységének irányait nem befolyásolják, sőt — mint egykor szent Bernát — magával ragadja testvéreit, hogy segítőtársakat nyerjen bennök a megindult keresztény mozgalom. Egyik bátyja az északnyugati vármegyék földmivelő népének szociális megmentője, a többiek anyagilag, példás életükkel támogatják a vallási életet. A katolikus hitbuzgalomnak országos szála nőtestvéreinek kezébe futnak össze, édesanyjának százezrei jutnak általa a jótékony-ság oltáira.

Bőkezű szeretete akkora, hogy nemcsak egyházmegyénk fér el benne, hanem Erdély határain túl is sok ezer szenvedő lélek, beteg, sorsüldözött találja ott megenyhülését. Nagyságának egyik alapköve, hogy — amint Paulai szent Vince — nem hagy felelet nélkül egyetlen kérdést sem, melyet felszínre vet a nyomor.

Kormányzói munkaköre nem tűri a bürokratikus formákat; tanítása nem szorítkozik a pusztá morálizálás vesszőkerítése, sem a merő dogmatizmus merev korlátai közé. Beszédeiben a közvetlenségnek, a szív mindenkitől értett nyelvének mestere. Emlékező képessége csodálatos, örökölte a Majláthok fényes tehetségét, erős, szilárd jellemét.

Lelkében egyesülnek a nagy főpásztorok tulajdonságai, amit Szent Pál apostol a következő szavakban foglal össze: „a püspöknek vétek nélkül kell lennie; vendégszeretőnek, kegyesnek, józannak, igaznak, szentnek, önmegtartózkodónak“ . . . „úgy tekintsen minket az ember, mint Krisztus szolgáit és az Isten titkainak sáfárait“, . . . „mindenben úgy viseljük magunkat, mint Isten szolgái, sok türelemmel, háboruságban, szükségben, szorongatásban, fáradtságban, virrasztásban, böjtölésben, hosszú várakozásban, tisztaságban, dicsőség és becstelenség, gyalázat és jóhír között!“

Egyénisége röviden jellemezve — egy izzó szenvedélybe olvad össze: életre váltani az eszmét, gyakorlatra az elméletet s így teremteni meg az emberekben a keresztény életet, Krisztusban és Krisztus által az általános társadalmi megújítást.

Jellemző, hogy soron kívül is győnik mindannyiszor, valahányszor fontosabb személyi vagy dologi ügyek kerülnek döntésre.

Mint a tikkadt vetés a kalászbontó májusi esőt, úgy várta Erdély is ezelőtt tíz évvel főpásztori szívét. Itt él azóta köztünk éjet nappá téve olyan munkában, minőre csak azok vállalkoznak, kik nem máról-holnapra szántják-velik a szokott módon megmunkált talajt, hanem akik a jövő idők számára törnek vércseppes küzdelemmel az ősi parlagot. Nem hagyott ugarul egy talpalatnyi földet. Hol a napsugár nyáron is fázik, havas tetőket szántott ekevasa, mert az volt hite, hogy Krisztus országában nincsen terméketlen talaj, s hogy — ahol nem ültethető egyelőre a hitéletnek szemes, kalászos vetése, ott kezdetnek jó a fűmag is. Kopár, felhagyott területek, sekélyes vízjárta vidékek, sziklás meredek oldalak kerültek sorba művelés alá; s ha fagy, zápor, jégeső, fergeteg egy év fátalmait tönkretették, kezdte elől a munkát csüggedés nélkül, türelemmel, kétszer-háromszor is tördelve, puhítva a kemény röögöt, míg gyökeret verhetett mindenütt a kegyelmi élet s a vallásos öntudat.

Nem lankasztotta erejét az itt-ott kevésbé mutatkozó siker, a dermesztő közöny, sem a szűrő tövises föltékenykedés, mert míg egyfelől tudta, hogy az evangéliumi flóra számára nem mindenütt egyformán kötődik a talaj, addig másfelől szent Pállal érzett: *Si hominibus placerem, Christi servus non essem.*

Félre hát a kishitűséggel, fojtsuk el a szűkkeblűséget, hiszen látnunk kell, hogy élet fog át mindenfelől, éreznünk kell, hogy Krisztusi lélek melege hevít s élesztí önzetlen tettekre a zsibadt izmokat mindannyiunkban. Elszáradt galyak kihajtanak, levágott törzsek gyökerén új hajtások emelkednek, zsendül a fű, kalászba szökken a vetés, az erdők lombkoronája kiszélesül, ragyogó májusi fény hinti be sugaraival a rónák zöldjét. Keresztény szociális mozgalmaink nagy kohójában izmos karok élesztik a tüzet, hitbuzgalmi munkások éneke zeng végig a völgyeken; a hangok ünnepi szóval köszöntik egymást a határookban, bércek magaslatán; templomaink benépesülnek s az eucharisztia lángjával eggyé olvadnak a szívek. Maholnap szent örömmel, a kegyelem mámorával lépünk be a nagy aratások korszakába.

Boruljunk térdre a Gondviselés előtt a mai napon s imádkozzunk főpásztorunkért, mert elmondhatjuk mi is vele és általa a nagy francia államférfiú szavait: „A mi lehetséges, az megvan, a mi lehetetlen, az meglesz.“

* * *

Főpásztorunk rövid életrajzát a következőkben adjuk:

Székhelyi Majláth Gusztáv Károly gróf erdélyi püspök hetedik gyermeke a nagyhirű Majláth György országbirónak, akinek tragikus vége annak idején az egész országot megrendítette. Édes anyja Prandau Hilleprant Stefánia bárónő. Majláth Gusztáv gróf 1864. szeptember 24-én született Bakóczán (Baranya vármegye.) Elemi és középiskolai tanulmányait a szülői házban Döbrössy Alajos, jelenleg pécsi kanonok, vezetése alatt végezte. Érettségi vizsgálatát a budapesti II. kerületi egyetemi főgimnáziumban tette le kitünő eredménnyel, majd a strasszburgi egyetemre ment, ahol a jogi fakultásra iratkozott be. Két évet töltött itt. De közbejött édes atyjának szomorú halála, a mi annyira megrendítette, hogy a jogi pályával együtt a világi életet is elhagyta és az Egyház szolgálatába lépett. (1883. november 29-én.) Grófi rangot testvéreivel együtt 1885. okt. 3-án nyert. A theológiát a bécsi Pazmaneum-ban végezte s 1887. október 7-én szentelte pappá Simor János, az akkori hercegprimás. Minthogy a gyenge szervezetű fiatal pap időközben nagyon betegeskedett, egy időre szabadságolták. A következő év (1888.) őszén az esztergomi érseki papnevelő intézetnek tanulmányi főnöke lett. Fáradságtalan buzgósággal és határtalan szeretettel gondozta a reá bízott növendékeket; de nem sokáig viselhetette a neki annyira kedves hivatal; mert már két év múlva Meránban és Olaszországban volt kénytelen visszazerezni majdnem egészen elvesztett egészségét. Alig nyerte vissza erejét, újra elfoglalta felügyelői hivatalát, melyet páratlan tapintattal, buzgósággal és szeretettel viselt egészen 1895-ig. Ekkor nevezte ki ugyanis Vaszary Kolos hercegprimás Molnár János apát-plebános helyettesül komáromi adminisztrátornak. A működési kör más és nagyobb lett. Majláth gróf a régi maradt: Sacerdos secundum Cor Jesu. Lelkének minden gondolatát, szívének minden szeretetét arra pazarolta, hogy hitközségét erkölcsileg, anyagilag javítsa és emelje. Rövid komáromi szereplése elég volt arra, hogy örökké élő emléket hagyjon maga után. A hitélet teljes fellendítése mellett egészen új iskolát építtetett s megalapította a r. k. legényegyesületet. Valóságos apostola lett Komáromnak. Ebből az időből való országos hírű elkeresztelési pöre is. 1897. január 28-án az agg Lönhart Ferenc erdélyi püspök mellé coadjutor-rá nevezték ki (cum jure successione) és mint ilyet *május elsején* a budavári koronázó Mátyás templomban püspökké szentelte Császká György akkori kalocsai érsek. Lönhart halála után 1897. június 28-án megyés püspöki jogaiba lépett s a főrendiház augusztus 16-án a főrendek jegyzékébe igtatta. U. a. év szeptemberében a bécsi egyetemen a theologiai tudományok díszdoktora lett, 1905. szeptemberben Ő felsége valóságos belső titkos tanácsosává nevezte ki.



A vallásos nevelés ünnepe.

Sok ifjú szívnek őszinte háláérzete és buzgó imája talál a mai ünnepélyes évfordulón az örök jutalom adójának meghallgatásra. Szerencés és ifjúság ez, melynek osztályrészeül jutott az igazság és élet legmértöbb vezetőjének védőszárnyai alatt nevelkednie. A munka és az imádság emberében állandóan az igazi kereszténynek legnemesebb példája lebeg előtte, mely a hitnek fényével világítja nagy tettekre hivatott életének útjait. Majláth püspök tíz éves apostoli működésének valóban legszebb és eredményekben leggazdagabb része az, amelyet az egyház leendő harcosainak, a nemzet virágának, a tanuló-ifjúságnak szentelt, még pedig egészségét nem kímélve a legnagyobb odaadással és önfeláldozással.

Az összes erdélyi római katolikus iskolának hivatott főigazgatójához fűzi bizalommal fordul minden tanuló nemesak anyagi támogatásért, hanem ami az életre nézve a legfontosabb, lelkének megerősítéseért, az erkölcsi létnek táplálékáért. Önmegmértőségénél tapasztalhatják, hogy minden elfogható dolog közül csak egyetlen egy az, amelyet megszorítás nélkül jónak tarthatunk, és ez a jóakarát. Mert Óvalóban az ifjúnak legnagyobb jóakarója. Mihelyt tudomására jut valamely tanulóknak hallgatója, szomjuhozok reá a lelke és addig meg nem nyugszik, amíg a veszélyben forgó ifjúnak szívéhez nem jut és őt a türelem szentségében az állandó javulásnak az útjára nem tereli. Bámulatos az a türelem és önfeláldozás, amellyel minden intézetnél való megjelenésekor minden idejét az ifjúság lelki ügyeinek rendelkezésére bocsátja.

Az ifjúság hivatásos nevelőivel így megosztja az egyház és haza jövőjének alapvető munkáját, amelyben nemesak Isten akarata szerint való irányítójuk, hanem egyik legmunkásabb és leghathatósabb támogatójuk is. Az erdélyi római katolikus iskoláknak az újabb időkben feltüntetett nagy haladása, föllendülése és jövőbeni fölvirágozása, az igazán hitvallásos nevelésnek renaissance-a mind az erdélyi püspök úr nevével, az ő istenes szándékaival van kapcsolatban. „Restaurare omnia in Christo” elve vezeti az ő nevelői munkáját is.

Vissza kell tehát térítenünk az igazán helyesen felfogott emberi élet kútfejéhez, Krisztushoz a nemzet számottevő katolikus ifjúságában az egész nemzetet. Ez a gondolat, ezen gondolatnak a lehető megvalósítása fáradságtalan munkára készíti az ifjúság jólétének atyai gondozóját. Nemesak rendes iskoláztatásai alkalmával, amikor figyelmét különösen a nevelőintézetekre fordítja, hangoztatja az ifjú szíveket némesen termékenyítő ígét, hanem úgyszólván minden tanulóifjúra közvetlenül, személyes megszólítással hat; innen van, hogy az intézetek tanulóinak legnagyobb része szent bizalommal batorodik hozzá még levélben is fordulni, amely levelek legtöbbször a gyermeki érzésnek és ragaszkodásnak legtanulmányosabb példáit nyújtják.

Állandó lelki fiai is vannak, akik mindig föl is keresik, hogy lelküket a bűnbánat szentségében mennél többször megtisztítsák és még

ceskélyebb hibákat se engedjenek magukhoz ferközni. Az erényekben való folytonos előhaladás az ilyen tanulóifjak nyilvánvaló fejlődése, akikre méltán alkalmazható: „cum sancto sancti, cum viro innocente innocens et cum electo electi erunt”. (Zsolt. 17.)

Ezek közt azután meg is van a valóságos correctio fraternae, mert életük nemesak a saját javukat szolgálja, hanem társaikra is erős hatást gyakorolva, környezetükben hasonlóan jó eredményt idéz elő. Becsületesség, igazságszeretet, tisztaság, egyszerűség és nyíltság egyéni kiválóságuknak alapja, az ilyen nemes lelkülettől átitelt erélyes ifjak biztató reményei a keresztény elvek jövődő győzelmének is, mert hisz tetteiket már most, zsenge korukban az erkölcsi kötelességnek érzete hatja át.

Tanulóifjaink ezzel igen örövendesen valóra váltják a pápa ösztentésének forró kívánalmát, hogy mennél gyakrabban és némelyek mindennap járulnak a szentáldozáshoz, amivel még a felnőtteknek is követésre méltó példát mutatnak. Nyilvánvalóan meglátszik az ilyen ifjakon a szentség nyújtotta isteni kegyelemnek közremunkáló ereje, amely által szinte szemünk előtt újjászületve ezen tartós lelkigyakorlat útján az önvigyzattal, önellenőrzéssel vértetik föl erős akarataikat az életnek majdani nehéz küzdelmeire.

Méltó volt tehát a mai ünnepélyes alkalommal, ha csak néhány szóval is visszaillesztünk a Majláth gróf, erdélyi püspöktől oly lelkes buzgalommal gondozott intenzív vallásos nevelésnek eszméire, átalakító hatására és az életet illető értékére. Nem kíván hosszasan tartó szavakat ez a hőhasznú munkásság, mert hisz ezt leginkább maga az élet és benne az Önmegmértőségétől inaugurált szellemben nevelt tanulóifjúság tettei fogják tényleges magasztalással méltatni. Annki bizonyos, hogy tíz éves áldásos püspöki működésének az egyik legértékesebb műve, amely a jövőben úgy a katolikus egyházra, mint a magyar hazára nézve bőven meghozza legszebb és leghasznosabb gyümölcseit.

Május havában.

Különös, hogy Gorjki s több modern orosz író, többnyire a tenger mellől szedi női alakjait. A zúgó, piszkos tenger, a petróleum hordó, a nyers bőrű a tengerparton, ez a milió, melynek levegője épen oly fojtó, mint az ólombányáké. E holmik között nyüzsgnek a nők kibontott hajjal, meztelen. Ott szeretnek, ott esalnak és ott esalnak meg. Itt még romantika sem lehet, mely megcsendül Choppin zenéje mellett a szentpétervári szalonokban, hanem minden maga a megdöbbentő realizmus. Hanem aztán lélek sincs itt. Elnyeli a tenger, elpusztítja az élet, melynek forgatagában úgy libeg a női szív, mint a kibontott haj, oly pusztza az ideál, mint a meztelen láb.

Ime a nyugoteurópai szociáldemokráciának egy marék leplezetlen színelője a Káspí-tó partján — keleten!

Elég csak egy pillantás e képre s nem csoda, ha a kielt Tolsztoj megdunorodik és keresi a nirvanát.

Remek találkozása a végleteknek: a szociáldemokrata erkölcsnek s Tolsztoj gondolatának! Az öreg úr, ha a szabadszerelmek adnak, akkor talán hamarabb elérí célját, mint a fantazmagoriák kergetésével; mert ha egyáltalán az a célja, hogy az emberiség megsemmisüljön, kipusztuljon, akkor jobban teszi, ha kivesz az emberekből minden eszményt, mindent a mi lélek, az anyag magára hamarabb megsemmisül. Az aranyat termő kő nem úgy pusztul el, hogy még annyi aranyat adnak hozzá, a mennyi aranyba fulassza az egész követ, hanem kiszedik a kőből az aranyat, de azzal egyszerre összezúzzák a követ.

Szörnyű bűn a szociálista tobzódás, beteges kilódás a Tolsztoj nirvanája és Vera aszszony szociális orvossága egyiket sem gyógyíthatja meg!

Ide egy más valami kell, a mi megvan már kétezer év óta, csak föl kell keresni.

Vera a szociális egyenlőség alapján kívánja, hogy adjuk meg a nőknek is azt a jogot, a mi a férfiakat megilleti. Ne legyen kettős erkölcs, hanem a nőknek is legyen joguk a férfiú tisztán, szeplőtelenül követelni maguknak.

Ez a követelés, mely csak a jogba kapaszkodik, nem fog változtatni az eddigi erkölcsökön, vagy ha eredménye lesz is, az nagyon kevés lesz, talán csak annyi, hogy a titkolózás leplebe bujlik a férfi székszuális élete. Ha a nő azzal a teljes joggal követeli is az ő férjeurától a tisztaságot, a mennyivel a férfiú követeli őt tőle, az csak az erősebb nem részéről, a gyöngébb nem egyenlőségi jogának elismerése lesz, de az a jog sohasem adhatja meg a valót, a mit Vera is el akar érni, a mint a férfiú követelése sem adhatja mindig a teljes valót, mert sohasem bizonyos, hogy megkapta-e a mi kívánt akkor, mikor jól tudja, hogy midőn ő vétkezett, kettőn állott a vásár, ahhoz a nő is szükséges volt.

Mindez a követelés, a szociáldemokraták erkölcsletlen követelésével együtt csak azt bizonyítja, hogy a mai társadalomból a legmagasabb fokban kiveszett az erkölcs s mig az egyik szociális uton kíván segíteni a bajon, a nők jogi felemelésével, addig a másik hitéletét egészen eldobva arra törekszik, hogy a nőt jogi uton tiporja sárba. A mily erkölcsletlen ez utóbbi, ép oly erőlen az előbbi arra, hogy a társadalomban e tekintetben is, a lelkek teljes megnyugvása bekövetkezzen. Nem lehet tagadni, hogy nagy szolgálatot tesz az idealizmusnak Vera, de ez a munka csak nagyonis jelentéktelen eszköz lehet egy kétezer éves munka mellett. Azt már illuzoriussá teszi ép az a társadalom, mely nem az abszolút szűz, nem a megtisztult eszményiség és erény nagysága miatt, hanem egy új szociális problema feldobása miatt üdvözölte a naplót. Illuzoriussá teszi akkor, mikor magas szentesítést nyújt a flirtelésnek s Miss Allan igazgató táncában meríti ki idegzetét.

A római császárok erkölcsletlen udvarában is voltak böleseszek, kik orvosságot akartak nyújtani az akkori beteg világnak, de mig a világ nem vette be, mert nem volt benne magasabb gyógyító erő és tovább dözsölt, addig a föld alatt, a katakombák misztikus homályában élt

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, vialádeket, éjleli vizzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhöges, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálunk, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolását.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájz)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban — Ára üvegenként 4.— korona.

a lélek, az igazi orvosság, mely átforgatta a világot.

Ez a lélek ma is él, itt van a mi kicsiny falusi templomunkban is, hol ma több a virág, több az ékesség most május havában, Mária hónapjában.

És én több erőt látok a világ átalakítására és boldogítására abban a Mária-képben, mely földgömbön áll és a paradicsomi kigyó fejét letaposza, mint az általános sztrájkban. „Dávid királynak tornya” hatalmasabb a szakszervezeteknél, „sedes sapientiae” bölesebb Marxnál, az „igazság tüköre” több igazat akar a népnek, mint Bebel. Ebben a képben meg van a boldogító szocializmus, mert letaposza a bűnt, melyben nincs bölcsesség, nincs igazság, nincs felebaráti szeretet, nincs tisztaság. No és verjék ki a szocialisták a földről ha tudják a maguk erejéből a butaságot, a jótalanságot, a szeretetlenséget, a tisztátalanságot és meg van oldva a társadalmi kérdés. Vallás nélkül mindazt kiverni nem lehet.

Ott vagyunk a keresztény vallásnál, a hol kétezer év előtt is voltunk. A mostani szentséges alya, az egész szociális kérdés megoldását e négy szóban látja: „restaurare omnia in Christo.”

Hogy a szexuális életre vonatkozó kettős erkölcs is megszűnjék, oda nem jog kell első sorban, hanem vallásosság, igaz vallásosság, különösen a nők részéről. Vera asszony még egyszer megírhatja könyvét s még hangosabban követelheti a férfiaktól a tisztaságot, de míg a női becsület úgy libeg, mint a kibontott haj, oly pusztá, mint a mezitelen láb és a gyöngye női érzelme nem keres inspirációt oly ideálban, mint Istennek anyja, ki őt megerősíti s tisztaságot szuggerral szemének, hogy annak villámával legyőzze a férfiú állatias szenvedélyét, addig a szocialdemokraták kivívhatják a mit akarnak, de ő célját el nem éri.

Természetesen ezzel nem azt mondom, hogy a férfiú maradjon meg állatias szenvedélyében, mert hiszen a vallás egyenlőképp követeli a tisztaságot, hanem keresse meg a nő a vallás ideálját, mely ha lelkeire ragyog, beanyozza szívét, akkor annak a bűnnek hatalmas hullámát, mely a szalónokban ép úgy tajtezkzik, mint a Káspi tó partján, — ő fogja első sorban cseszdeni.

A nőnek magasabb erkölcsi erején mindig megtört a férfiú brutálitás, még akkor is, ha az Ember tragédiája Luciferének mázosi szavaiba burkolózik. És a míg a paradicsomi jelenet azt bizonyítja, hogy hiányzott onnan az erkölcsi erő, addig a keresztény századok szüzeinek állhatatossága, Lucifer erőtlenségének fényes tanúbizonysága.

Ezt az erkölcsi erőt a vallás adja meg, semmi egyéb. És most május havában vigyene a nők sok virágot a Mária lábaihoz s hozzanak el tőle — kit a vallás felállított a tisztaság ideáljának, — sok tisztaságot!

Orbán János.

H I R E K.

— **Tizedik évfordulója** van most május 1-én annak a reánk, erdélyiekre rendkívüli nagy fontosságú eseménynek, hogy Székshelyi Majláth G. Károly gróf püspökké szenteltetett.

Tényleges püspöksége ugyan, csak Lönhart Ferenc halála után 1897. jún. 28-ikán kezdődött, de mi már május 1-től magunké-

nek tekintjük őt, amint hogy a lelkiek terén e pillanattól kezdve ő is magáénak tekintette az erdélyi híveket. Ez az oka annak, hogy az erdélyi egyházmegye a maga egészében május 1-én szívvel-lélekkel ünnepli a tizéves évfordulót. Lélekben ünnepelünk, mert önméltósága elhárított magától minden külső ünnepeltetést. Ez a lelki ünneplés azonban annál őszintébb és bensőbb s hisszük, hogy az ő jóvoltáért s drága egészségeért millióknak elhangzó fohászkodása meghallgatásra talál az eget Uránál, aki szent kegyelmét tovább is reáárasztja a Jézus szíve szerinti igazi főpapra, aki e nevezetes napon is — székhelyéről elutazva — lelki magányba vonult vissza, hogy híveiért annál hathatósabban imádkozhassék.

— **A szép május**, a Boldogságos Szűz hónapja, mint a megújuló természet virágbonító időszaka mindig kellemes, poétikus érzelmeket fakasztott az emberek szívében. A frissen kibomlott zöld levelekre átszűrődő napsugár korán kicsalta az embereket az utcákra, a ligetekbe, az erdőkbe. Gondtalan jó kedv, csintalan pajzanság ruganyossá tette még az öregeket csontjait is. A megfiatalodott természetben, megifjodott az ember is.

Hogyne, mikor vidám zene, hüvös madárdal töltötte be az ózonos levegőt.

Jó ismerősök csoportokká verődve felcihelődtek s elemőzsiával megrakodva vultak ki a hegyek közé, a zöldlombos, gyöngyvirágos erdőkbe, élvezni a hosszú tél után a tiszta szép kék eget, a portmentes levegőt, megismerni a Teremtőt az ő fölséges, vadvirággal díszített templomában is.

Milyen szép is volt ez hajdanában!

Volt! Nincs!

Vége van a május poézisnek. Először az emberek dúltak fel. Az elégedetlenség vad szenvedélye törülte ki e szép hangulatos költeményből a legszebb szakaszt: a tiszta, ártatlan öröm és vigaság dithirambját. Az emberi gonoszság a szív és természet együttes költészetéből durva, otromba prózát csinált.

A dithirambot a demagógia véres csatkiáltása váltotta fel. A csoportok élén a május trofeumja, a zöld ág, helyett a veres zászlót lengeti a tavaszi szellő. A szívek csendes derűjét a szenvedély tüze égette ki. A veres szocializmus, amely hadat izent minden szent dolognak, lefagyasztotta a szív és természet virágait is.

És az idén még a természet is hozzájárult a letaroláshoz. Hol van a zöld erdő? Hol van a kirándulók vidám csapata? Nincs sehol! Megváltozott az időjárása, megváltozott az ember. Sivár a világ folyása, melynek hömpölygő, iszapos hullámaiban a kenyér- és érdekhare elkese-redett küzdelme csatogtatja szaggató fogait, romboló fegyverét.

Hát igazán vége a szép májusnak?

Igazán vége a szív vidámságának?

Nem! Óh nem! Jertek ti mind, akik sajnáljátok a lelki megnyugvásnak feladását, jertek a templomokba. Ott vár mindnyájatokat e szép hónapnak nagy asszonya a Boldogságos Szűz! Pán meghalt, de az Isten anyja diadalmaskodott a halálon. Az Ő hathatós közbenjárására az Istenember, aki feláldozta magát értünk, megint visszaadja szívünk nyugalalmát, lelkünk poézisét. És meglátjátok, hogy megint lesz szép, vidám, zöldágas és virágillatos május. Jertek hát az oltárok elé!

— **Pályázat plebánosi állásra.** Püspök urunk önméltósága a szent Péter és szent Pál Apostolokról nevezett esiksomlyói nemes róm. kath. hitközség kegyurasága alatt álló plebánosi állásra pályázatot hirdet. A püspöki hatósághoz címzett folyamodványok rövid eletrajz kíséretében május 20-ig nyújtandók be.

— **A májusi ájtatosságok** városunkban ápr. 30-án kezdődtek meg az apácák templomában. Délután 6 órakor litánia és szentbeszéd volt. A szentbeszédet Ujfalu József dr. apátkanonok tartotta. Midőn emelkedett beszédében visszaemlékezett arra, hogy e templomban éppen harminc évvel ezelőtt mondta el első szent beszédét, maga a szónok is elérzékenyült, de meghatottsága áthatott a nagy számu hallgatóságra is s bizony, sok könyöző szem fordult az illusztris szónok felé. A májusi ájtatosságok mindennap d. u. 6 órakor kezdődnek. A szentbeszédet a központi papság jeles szónokai váltakozva tartják. **Áldozó esüörtörtökön** (máj. 9.) **kegyelmes főpásztorunk** tart beszédet.

Ugyanezen ünnepen lesz a gyermekek első szent áldozása. Itt említjük meg, hogy pünköszt első napján bérmlálás lesz.

— **Misszió Székelybőön.** Április 23-ikán fejeződött be a székelybői misszió, melyet Szabó György nagyrényei esperes-plebános és Orbán Dénes mezőszámszónai plebános igazi buzgósággal tartották meg. A missziós atyák lélekhez szóló beszédei a gyóntató székhöz szöflötték nagy számban azokat a híveket is, akik évek óta elmulasztották még a husvétii szentgyónást is. A misszió végén Szabó Gy. esperes, az antialkoholizmus fáradságtalan apostola összehívta ismételten a híveket s meggyőző előadásával az absztinenciának számos új hívt szerzett.

— **A mit nem értünk.** Lapunk 15-ik számában „Egyházközség templom nélkül” címen egy cikket közöltünk Lovag G. Fehretheil Henriktől. Ez a cikk megjelent az „Erzsébetvárosi Hírlap”-ban is. Most ugyanezen lap 17. számában a nyilttérben azt olvaszuk, hogy a cikk intencióját valaki a „Médgyesi Újságban” teljesen elferdítette, az eszmét esirájában is elfojtani akarta. Hogy ki ez a valaki? E kérdésre vonatkozólag ugyancsak az „E. H.” 17. számában olvasunk egy, az erzsébetvárosi latin szertartású r. k. egyházközség tagjaitól aláirt nyilatkozatot, mely rövid kivonatan azt mondja, hogy az egyházközség ápr. 7-én a templomepítési ügyében gyűlést tartván, ezen a gyűlésen **Avedik** Lukács főesperes elnökölt, aki szép beszédben fejtette ki, hogy mennyire óhajtja a latin szertartású r. k. templom felépítését s hogy ennek érdekében nyilatkozat aláírt azt állítják, hogy a „M. U.”-ban megjelent cikket, mely azt fejtegeti, hogy Erzsébetváros on

semmi szükség sincsen latin szer-
tartású r. k. templomra — *Avedik* Lu-
kács főesperes írta, aki a gyűlésen a templom
érdekeben olyan nemes hévvel szónokolt. Hát
ezt nem értjük mi! Nem kaphatnánk egy kis
felvilágosítást?!

— **Vizsgálatok rendje a csiksomlyói
rom. kath. tanítóképzőben a f. tanév végén.**
A IV. éves magántanulók írásbeli vizsgálata
május 13. 14. Május 15. 16-án a IV. éves ren-
des és magántanulók osztályvizsgálata. Május
22., 23. és 24-én tankép. írásbeliek. Jún. 15.,
17. és 18-án szóbeli tanítóképesítő és kántori
vizsgálatok. Jún. 12. és 13-án I. II. III. éves
magántanulók írásbelije. Jún. 19., 20., 21.
22. az I. II. III. évfolyam osztályvizsgálata.
Június 22. d. u. a magántanulók szóbeli vizs-
gálata. Június 19-én d. u. a gyak. isk. vizs-
gálata.

— Orvosi körökben már rég ismert tény,
hogy a **Ferenc József keserűvíz** valamennyi
hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emli-
tésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis
adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk hatá-
rozottan Ferenc József keserűvizet.

C S A R N O K.

Püspökmegyei zsinat.

(Folytatás.)

36.

Nekünk ezen a szilárd alapon állva kell arra
törekednünk, hogy korunk legnagyobb szociális
betegségét, a rossz családi életet orvosoljuk.
Mert ne éljünk tévedésben: a mindennapi ta-
paszlatat elég világosan bizonyítja, hogy ma már
sokkal több a rossz, mint a jó házasság.

A legtöbb ember élete nagyon zilált. Mert
régén az égen kötötték a házasságot. Most ez-
zel nem igen törődnek, hanem itt a földön úgy
— ahogy összehoronzálják, aztán a házi pokol-
ban lelélik.

A következő megyei zsinatnak egyik nagy
horderejű tárgya éppen az kell, hogy legyen: mi-
esoda praktikus eszközökkel tudjunk oda hatni,
hogy a rossz házasságok apadjanak, s az igaz
keresztény jó házasságok száma gyarapodjék.
Mert tisztán hiába való lézen minden szoci-
ális tevékenységünk, ha úgy nem tudunk
oda hatni, hogy a szociális élet alapja, a
családi élet teljesen jó legyen. Itt pedig első
sorban a praeventív rendszabályok jönnek te-
kintetbe ama régi és kipróbált elv szerint, amit
még a mai modern orvostudomány is a legjobb
szórumnak tart: *principiis obsta!*

Sokan, akik már régóta látták a baj terje-
dését, a keresztény nevelés intenzív fejlesz-
tésére vetették magukat. Ezen a révén aztán
aránylag rövid évtizedek alatt fényes növevő
intézkedéseink támadtak.

Bár az eredmény nem kicsinylendő, a si-
ker mégsem szembeszökő.

Igen, mert felrendszabállyal dolgoztunk. A
férfi-ifjúságot abban a bizonyos tekintetben tel-
jesen elhanyagoltuk.

Pedig hát a dolog természete hozza ma-
gával, hogy éppen a tisztességes moralitás szem-
pontjából, bizonyos dolgokra nézve éppen a férfi-
ifjúságot kellene felvilágosítani.

Ahogy a *Moralis*ban szépen el van ma-
gyarázva: *Actus conjugalislicitus est*
et *honestus*, azt megfelelő formában az
érettebb ifjúságnak is meg lehet és megis kel-
lene magyarázni. Ha őket ezekről a magasztos
eszmékről, amiket az egyház ebben a pontban

tanít, soha senki fel nem világosítja, ki csodál-
kozhatnak azon, ha minden ismeretük a fali
irodalom, az obscurus colloquiumok, a porno-
grafia stb. szennyes csatornáiból táplálkozik. A
castitas fogalma is csonka a legtöbb keresz-
tény férfi embernél. Azt mindenki tudja, hogy
van a *castitas* *virginalis*, de hogy *castitas*
conjugalis is van s hogy tehát a házase-
leknek sem szabad mindent, azt bizony kevesen
tudják. És ugyan bizony mi akadályos volna
annak, hogy mindezt megmagyarázzák nekik.
Hát igaz, hogy bajos előszóval és tömegben
való tanítás alkalmával.

Dehát tessék mindezt alkalmas, érthető
és szent komolyságot hordozó formában valaki-
nek megírni. Aztán akár in sede confessionali
— ha in casu szükségesnek látszik, akár más
alkalommal az illetőnek a kezébe adni azzal,
hogy őrizze meg, olvassa figyelemmel s ha mé-
gis kételyei támadnának, kérdezze meg a gyón-
tatóját, vagy más komoly tisztességese embert.

Itt is áll: *Veritas liberabit nos*.
Minden gyónató tapasztalhatta, hogy ebben a
pontban a hibák és bűnök nagy tömege a tu-
datlanságból ered. Ezt hát alkalmas felvilágosi-
tás által el kell oszlatni. A jóakarató felvilágo-
sítás még ott is sikeres, ubi malitia supplet ae-
tatem. Igaz, hogy tudatos rosszakarattal szem-
ben a legjobb szándékú felvilágosítás sem so-
kat ér; az ilyenek azonban oda lehet ám az-
tán mondanai szent Pál apostol komoly intel-
mét: miután megismertétek az igazságot, nincs
több bűnöknek boesánata; amivel azt akarja
mondani, hogy hiába való lesz minden mente-
getőzés, mert a bűnöst a teljes erkölcsi fele-
lőség fogja érni.

Azokban nemcsak ebben, hanem a ház-
as és a családi élet sok más relációjára nézve is
szükséges volna népszerű, világos és praktikus
tanácsokat tartalmazó iratokat szerkeszteni s
az illetőknek kézbesíteni. Mégpedig külön a vő-
legény, külön a menyasszony részére szerkesz-
tett könyvecskéket. A jegyesek oktatását így
kellene a mai idők követelményeihez képest re-
formálni, illetőleg kiegészíteni. De itt nem sza-
bad megállni. Később a fiatal szülőknek egy
ujabb és az ő mostani helyzetüknek megfelelő
tájékoztatót kell a kezükbe juttatni. Fontos
okok szólnak emellett, hogy ez ne történjék
előbb, hanem csak a dolog ezen stádiumában.
Ismeretes dolog, hogy a legtöbb embert
egészen átalakítja, mégpedig jó irányban az, ha
apa vagy anya lett. Ezt a körülményt gondo-
san ki kell használni. Régi dolog, s a vad szoci-
álisták eléggé dühöngenek is emiatt, hisz nagy
kerékkötője az ő felforgató törekvéseiknek, hogy
az ifjú apa egyszerre konzervatív hajlamú lesz;
feleségét, gyermekét jobban szereti holmi nagy-
szájú handabandánál. S mert ők ezen a pon-
ton vetik rá magukat az ifjú férjekre, hogy
koresmahősöket neveljenek belőlük: nekünk is
ezen a ponton kell megfogni a dolog végét,
hogy a *bonum matrimonii* teljes morális
értékéről meggyőzzük, a jó szándékban me-
erősítsük és családjaiknak megmentsük s meg-
tartassuk őket.

A budapesti m. t. feministák belevették a
pedagógiai társadalomba az ifjúság nemi fel-
világosításának kérdését. Azt nem igen emlegetik,
hogy igen sok gyermek korai elaljasodásának
az az oka, hogy saját szülőik vigyázatlansága,
léhasága, könnyelműsége, vagy éppen rossz er-
kölese révén romlottak el.

Éppen azért kell őket, a mikor életük ezen
stádiumába léptek, a megfelelő komoly oktató-
sokkal és útbaigazításokkal ellátni.

Előbb fölösleges is volna; esetleg vesze-
delmes is. Mert a mi társadalmi egész életünk

a nagyképű prudéria és a farizeusi megbotrány-
kozás, meg a konvencionális hazugságok szöve-
vényes rendszerén alapul.

Az efféle idő előtt való oktatgatásnak, ha
éppen irott malaszt formájában adódnék is, köny-
nyen nagy mű-felháborodás és esetleg sajtó
újtán való felhíberedés is lehetne következése.

Hát bizony ebben a pontban fölöttébb gondo-
s és nagyon érett megfontolás útján kell majd
egy jövőendő zsinatnak a lelkipásztorokat uta-
sításokkal ellátni. Nekünk bizony szerető és
éber gondoskodással kell a hiveinket kísérni az
élet minden fázisában. Az a kényelmes pasz-
toráció, mely a híveket csak a sekrestyében,
meg a plebánia irodájában várta, nagyon, de
nagyon megbosszulta magát nemcsak Francia-
országban, ami ugyan kiáltó egy példa, hanem
nálunk is, mert tény, hogy a tapasztalható nagy
hitközönynek éppen ez az egyik oka. A pápista
ember is el tudja ám gondolni: mit törődjék
ő az egyháza dolgával, mikor a papja se törő-
dik ő vele?

A házasság és a kath. családi élet föltéte-
lei dolgában nekünk még egy különös nagy ne-
hezségünk is van s ez, — a vegyes házasságok
dolga. Hát hiszen ez mindenképpen nagy baj. A
kalocsai zsinat aktái ex professzó és taxative
szépen fel is sorolják mindazon bajokat és ves-
zedelmeket, amik a vegyes házasságokból ered-
nek. De mindez csak irott malaszt, ha a dol-
gokat a maguk folyására hagyjuk.

Az én nézetem itt az, hogy mi, kath. pa-
pok ebben a tekintetben nagyon is toleránsok
vagyunk.

Tessék csak megvigyáznai, hogy a protes-
tánsok és különösen az erdélyi kálvinisták ebben
a tekintetben mennyire nem ismerik a tréfát!
Nem mondom, de nem is szeretném, ha a mi
papjaink is a durvaságig, sőt a brutalitásig is
oly intoleránsok volnának, mint amazok. De
abból, hogy a nem katolikus felet tapintattal,
tárgyilag felvilágosítással, beketűró oktatással
meggyőzzük és a kath. szent igazság követésére
reabírjuk, valóban többet tehetnénk. Elvégre ta-
nultuk a magunk saját *Moralis*ában, hogy
még a tévhitű sem tartozik a maga téves hitét
elhagyni mindaddig, amíg annak téves voltáról
meg nem győzték. Hát tessék meggyőzni! Igaz,
hogy ez fáradságos és delikát feladat, — igen,
de érdemszerző is.

Mindenesetre sokkal könnyebb a reverzálist
aláírtni, a püspöktől sablonszerűleg a dispen-
zációt kérni s aztán az esküvőn egy jó mérges
predikációt mondván, re bene gesta, lássuk, quid
novi, a világ további sorsán eltűnődni.

Hogy pedig az a reverzálist magában véve
mennyire gyatra egy garancia, azt minden okos-
kodás legfőbb eafelője, az élet már sokszor
megmutatta.

Egy protestán férfi és kath. nő leánygyer-
meke öt éves korában elveszti az anyját. A
prot. apa tartja a reverzálist; a kolostorba adja
nevelésre a leányt; de egy év múlva ő is
meghal. Anyai ágon a kis lánynak rokonai nin-
cesenek. A gyámhatóság kénytelen az atyai ro-
konok közül gyámot rendelni, akik pedig mind
protestánsok. A kis lány ezek kezére jut;
hát miféle katolikus nevelést fog ez majd
kapni? Azt kérdezi valaki tőlem: mit tehetne
itt a pap? Hát azt, hogy vigyázz; s ha a
kath. szülő elhalt, a másikat rábírja, hogy eset-
leg bekövetkehető halála esetére katolikus
vallású gyámot rendeljen ki, a mihez joga is
van az 1877. évi XX. törvény alapján.

Jó lesz hát az ilyen dolgokat összeszedni
és az adandó zsinati instrukcióba belevenni.

(Folyt. köv.)

Schmidt János, Budapest, IX. Ráday-u. 40.

Speciálista bármily stílus és vallásu templomberendezési tárgyak javítása, különösen: modern oltárok márványozása.

ÚJ LAKATOS MŰHELY!

Van szerencsem a nagyérdemű közönséget tisztelttel értesíteni, hogy sok éven át a fő- és székvárosban elsőrendű vállalkozóknál, valamint a vidéki hírnevesebb épület-és műlakatosok műhelyeiben szerzett gyakorlatom és szakismeretem után **Gyulafehérvárt I. ker. Templom-utca 5. sz. alatt** a Balázs-fele házban önálló

épület- és műlakatos

műhelyt nyitottam.

Elvállalok mindenemű szakmába vágó **új munkákat** és **javításokat**, nevezetesen: **épületvasalásokat, rácsozatokat, fürdőberendezést, takaréktűzhelyek** készítését stb. stb.

Legfőbb elvem oda irányul, hogy t. megrendelőimet úgy lelküimeretes jó munkámmal, valamint pontos kiszolgálással és mérsékelt áráimmal a legjobban kielégítem.

Kérve szíves párfogását tisztelettel

BARTHA A. BÉLA
épület- és műlakatos.

~ Szolid árak! ~

Értesítés!

Mély tisztelettel alulírott értesitem az építető nagyérdemű közönséget, hogy miután Czettel Fülöp építési vállalkozó üzletéből f. év április hó 1-től kiléptem.

helyben és vidéken

az építéssel terén előforduló mindenemű munkálatokat, u. m.: teljesen

új épületek tervezését

és **felépítését**, továbbá **javításokat, terrazzo-, beton- és e szakmába vágó** minden munkálatok eszközését önállóan és jóállás mellett elvállalom.

Ugy a **helybeli**, mint a **vidéki** n. é. közönség szíves párfogását kéri:

BOZSÓ MÁTYÁS
képesített kőműves mester.

— GYULAFEHÉRVÁRT, Hajós-utca 16. sz. —

~ Gyors és pontos kiszolgálás. ~

Szélhajtó és görcscsillapító Ribergeil-cseppek.

Egy 1844. év óta ismert és hasznos házi-szer, mely az étvágyat előmozdítja és az emésztést elősegíti. — **1 üveg ára 1 korona.** — Kevesebb mint 2 üveg, utánvét **2 K. 50 fill.** (csomagolással együtt) nem küldetik.

Rendelhető **Bittner Gyula** gyógyszerésznél
Gloggnitz. (Alsó-Ausztria.)



Lehetővé teszi, hogy a szobák mázolás alatt is használtassanak, mivel a kellemetlen szag és

lassú, ragadós száradás, mely olajfestékek és az olajlakkok sajátja — elkerültek. E mellett használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárgyval feltörhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni

színezett szobapalló fenymázt,

sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akárcsak az olajfesték födi be a padlót s egyúttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi és új pallóra. Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázolást, stb. van azután

tiszta fenymáz (színezetlen)

új pallóra és parkettra: mely csupán fényt ad.

Cristoph Ferenc

a valódiszobapadló fénylakk feltalálója
és egyedüli gyártója

== FÖRAKTÁR: ==

DAHINTEN VIKTOR

vaskereskedésében GYULAFEHÉRVÁRT.



A bérálás szentségének szertartása
czimű füzet,

Bérmálási lapok,
Bérmáltak anyakönyve,

rovatos ivenk kaphatók

Papp György könyvnyomdájában,
Gyulafehérvárt.

Európa szálloda Gyulafehérvárt.

Teljesen átalakítva és renoválva.

Elsőrangú szálloda minden kényelemmel berendezett 30 szobával.

Étterem, kávéház. ☉ Villamos világítás. ☉ Fürdő. ☉ Telefon. Társas kocsik. ☉ Kitünő konyha. ☉ Valódi borok. ☉ Kőbányai sör. ☉ Előzékeny és figyelmes kiszolgálás. ☉ Mérsékelt árak

Haas Vilmos, szállodás.



Felhívjuk a t. közönség beesés figyelmét azon körülményre, hogy a **Közművelődés** jelen alakjában **hirdetéseket** is közöl.

Ennélfogva tért nyer lapunkban az adásvételi ügylet iránti érdeklődés is, a mennyiben birtokok eladását, vagy vételét, haszonbérleteket, állások betöltését, árverések vagy árlejtések határidejét, ipari és kereskedelmi cikkek ismertetését és ajánlását célszerűen lehet eszközölni, — továbbá gyógyfürdők, nyári lakok, szőlőkertek, gyógyító és tápszerek, borok, ásványvizek és másnemű italok eladására vagy vételére és mindennemű szükségletek kielégítésére igen kényelmes módon lehet eladót, illetve vevőt találni.

Sikeresen lehet továbbá a **Közművelődésben** való hirdetés útján értékesíteni eladásra szánt könyvtárakat, irodalmi műveket, zeneeszközöket, festményeket, könyveket, képeket, újságlapokat, szobrokat fegyvereket, régi pénzeket, ékszereket, butorokat, háztartási gazdasági és más eszközöket stb. stb.

Hirdetési feltételeink a következők:

Egy egész oldal területet elfoglaló hirdetés egyszeri közlési díja		K. 10.—
Egy fél oldal		„ 6.—
Egy negyed	„	„ 4.—
Egy nyolczad	„	„ 3.—
Egy tizenhatod	„	„ 2.—
Egy harmincketted	„	„ 1.—

Iparosok és kereskedők többszöri hirdetés megrendelése esetén 10% ár-
engedményben részesülnek.

A hivatalos hirdetések közlési díja külön árszabás alá esik és pedig
 cm. területes számítással, mely területnek egyszeri közlési díja 10 fillérben van megállapítva.

Hirdetések szövegezését is elvállaljuk, de annak fejében külön 1 korona
díj számíttatik fel.

==== **A hirdetések díja előre fizetendő.** ====

Hirdetésekre vonatkozó megrendelések és pénzküldemények a kiadó-
hivatalba intézendők.

Tisztelettel
a kiadóhivatal.